

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

139. SESJA PLENARNA KR-U (POSIEDZENIE MIESZANE INTERACTIO), 30.6.2020–2.7.2020

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wdrażanie umów o wolnym handlu: perspektywa regionalna i lokalna

(2020/C 324/04)

Sprawozdawca:	Michael MURPHY (IE/EPL), radny, członek rady hrabstwa Tipperary
Dokument źródłowy:	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z wdrażania umów o wolnym handlu 1 stycznia 2018 r.–31 grudnia 2018 r. COM(2019) 455 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje roczne sprawozdanie Komisji na temat wdrażania umów o wolnym handlu; uważa, że jest to nie tylko kluczowy krok w kierunku zwiększenia przejrzystości, ale także skuteczny instrument rzetelnego i pogłębionego informowania społeczeństwa o wynegocjowanych przez UE umowach handlowych.
2. Podkreśla ważny potencjał unijnej polityki handlowej w zakresie realizacji celów UE, w szczególności w odniesieniu do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, realizacji celów zrównoważonego rozwoju, zatrudnienia, tworzenia miejsc pracy i inwestycji w UE. Jednocześnie rozumie jednak, że kryzys związany z COVID-19 stanowi poważny wstrząs dla gospodarki europejskiej i światowej oraz spowoduje zakłócenia możliwości wynikających z globalnego handlu dla europejskich MŚP. Według ostatniego badania przeprowadzonego przez DG TRADE przewiduje się, że w 2020 r. nastąpi spadek światowego handlu o 10 %–16 %. Dla UE-27 przewiduje się spadek o 9 %–15 % w przypadku wywozu poza UE-27, co odpowiada spadkowi o 282–470 mld EUR ⁽¹⁾.
3. Przypomina, że 36 milionów miejsc pracy w UE zależy od eksportu poza UE, z czego 13,7 miliona to miejsca pracy zajmowane przez kobiety. Ponadto przypomina, że w latach 2000–2017 liczba miejsc pracy w UE wspieranych przez eksport do reszty świata wzrosła o 66 %, co stanowi 14,3 mln dodatkowych miejsc pracy, jak również że udział zatrudnienia w UE wspieranego przez sprzedaż towarów i usług do reszty świata wzrósł w stosunku do całkowitego zatrudnienia z 10,1 % w 2000 r. do 15,3 % w 2017 r. ⁽²⁾. Z niepokojem zauważa, że w związku z pandemią COVID-19 w 2020 r. MOP szacuje, że w samej Europie utraconych zostanie 12 mln miejsc pracy.
4. Podkreśla znaczenie wolnego handlu międzynarodowego opartego na zasadach, który przynosi korzyści wszystkim partnerom handlowym. Wzywa Komisję do ochrony interesów handlowych UE i do walki z rosnącą tendencją do protekcjonizmu.

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

⁽²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

5. Zauważa, że skutki unijnych umów o wolnym handlu są widoczne na poziomie regionalnym. Wzywa zatem Komisję, aby zapewniała KR-owi systematyczne aktualizacje i odpowiednio wcześniej uwzględniała w negocjacjach możliwe skutki handlu na poziomie lokalnym i regionalnym.
6. Uważa, że umowy o wolnym handlu powinny być dostosowane do MŚP, podobnie jak MŚP powinny być przystosowane do umów o wolnym handlu. Podkreśla w związku z tym kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w dostosowywaniu umów o wolnym handlu do lokalnych MŚP.
7. Podkreśla wspólną odpowiedzialność na wszystkich szczeblach sprawowania rządów za zapewnienie sprawiedliwego podziału korzyści płynących z globalizacji oraz złagodzenie jej negatywnych skutków.
8. Jest zaniepokojony, że eskalacja środków niezgodnych z przepisami WTO oraz zagrożenie przebijania się wzajemnie coraz to nowymi, pozataryfowymi, dyskryminującymi ustaleniami stają się nową normą w handlu światowym. Uważa, że istniejące unijne programy wsparcia i ich kontrola powinny zostać poddane ponownej ocenie – zgodnie z regułami konkurencji UE, w celu wsparcia i odciążenia regionów dotkniętych wojnami handlowymi.
9. Wyraża zadowolenie w związku z powołaniem przez Komisję w dniu 22 grudnia 2017 r. grupy doradczej ds. umów handlowych UE w celu zwiększenia przejrzystości i inkluzywności polityki handlowej UE. Zauważa, że żaden z jej 28 ekspertów⁽³⁾ nie reprezentuje organu władzy lokalnej lub regionalnej bądź stowarzyszenia. Wzywa Komisję, aby utrzymała grupę ekspertów ds. umów handlowych w jej obecnej formie i zachowała Komitet Regionów w roli obserwatora. Gdyby ogólna struktura grupy ekspertów miała ulec zmianie, KR zwraca się o to, by został zaproszony do udziału jako członek.
10. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 29–31 % handlu UE jest objęte umowami preferencyjnymi.

Zalecenia powiązane z COVID-19

11. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą rozpoczęcia procedury przeglądu polityki handlowej, co doprowadzi do powstania nowej strategii do końca roku. KR wzywa jednak Komisję do zagwarantowania, że przegląd ten zapewni należytą staranność i zwróci uwagę na kwestię wdrażania umów o wolnym handlu w regionach i miastach państw członkowskich.
12. Pandemia COVID 19 uwypukliła fakt, że globalne gospodarki są ze sobą ściśle powiązane i w czasie kryzysu żadne państwo nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb produkcyjnych. Dlatego też, aby zapewnić sprawiedliwy, otwarty i oparty na zasadach światowy system handlu, KR wzywa Komisję Europejską do kontynuowania prac nad reformą WTO. Zauważa w tym kontekście, że w przypadkach zakłócenia konkurencji na rynku światowym UE musi w pełni wykorzystać swoje instrumenty ochrony handlu i opracować nowe narzędzia w celu rozwiązania problemu zakłócających konkurencję praktyk państw trzecich.
13. Wzywa Komisję Europejską do kontynuowania prac nad rozwiązaniem problemu zakłóceń konkurencji na jednolitym rynku, spowodowanych dotacjami zagranicznymi. W związku z tym KR oczekuje na opublikowanie białej księgi Komisji w sprawie instrumentu dotyczącego dotacji zagranicznych. Postępy w tej dziedzinie pracy są szczególnie istotne dla zapewnienia równych warunków działania dla przedsiębiorstw z UE w obszarach takich jak zamówienia publiczne.
14. Zauważa, że ostatecznie to regiony i ich rządy znajdują się na pierwszej linii, jeśli chodzi o kryzys i jego skutki dla zdrowia i gospodarki. W związku z tym uważa, że UE musi pracować nad stworzeniem strategicznych zapasów kluczowego sprzętu w celu przygotowania regionów na przyszłe pandemie. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przedstawioną przez Komisję koncepcję „otwartej autonomii strategicznej” mającą na celu dywersyfikację globalnych łańcuchów dostaw, a także przeniesienie z powrotem produkcji niektórych materiałów o krytycznym znaczeniu.
15. Z zadowoleniem przyjmuje nowy wniosek w sprawie WRF z 27 maja, w tym nowe tymczasowe wzmocnienie REACT-EU i instrumentu New Generation EU. W tym kontekście KR z zadowoleniem przyjmuje dodatkowe fundusze przeznaczone na politykę spójności, które można wykorzystać w celu zwalczania ekonomicznego wpływu kryzysu, w tym poprzez zapewnienie inwestycji i płynności w MŚP w terenie, zwłaszcza w sektorach najbardziej dotkniętych kryzysem. Zapewni to uratowanie wielu przedsiębiorstw i miejsc pracy.

⁽³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf

16. Z zadowoleniem przyjmuje uproszczenie stosowania szeregu unijnych programów finansowania, w tym programu InvestEU, w świetle kryzysu związanego z COVID-19. Apeluje jednak do Komisji Europejskiej, by kontynuowała system lepszego dostępu do finansowania w ramach szeregu programów wykraczających poza pandemię, tak aby umożliwić europejskim MŚP przekształcenie technologii cyfryzacji i dekarbonizacji w opłacalne możliwości tworzenia trwałego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.

Wykorzystanie pełnego potencjału umów handlowych – perspektywa regionalna i biznesowa

17. Zdecydowanie zgadza się z opinią Komisji, że unijne przedsiębiorstwa mogą odnosić korzyści z umów handlowych UE tylko wtedy, gdy posiadają stosowne informacje na temat treści tych umów i rozumieją sposób ich funkcjonowania w praktyce. Podkreśla potrzebę zaangażowania przedstawicieli regionów w działania na rzecz poprawy wdrażania umów o wolnym handlu. W tym kontekście podkreśla znaczenie opracowania planów działania w zakresie wdrażania umów o wolnym handlu, które to plany byłyby dostosowane do poszczególnych państw członkowskich, ich regionów i regionalnych interesów gospodarczych.

18. Zauważa z niepokojem, że złożoność reguł pochodzenia i formularzy administracyjnych wymaganych przez partnerów handlowych UE w celu przyznania preferencji przedsiębiorstwom z UE, a także wysiłek włożony w udowodnienie preferencyjnego pochodzenia wydają się nieproporcjonalnie duże dla unijnych MŚP, ponieważ nie mają one takich samych zasobów jak duże przedsiębiorstwa.

19. Powtarza zajmowane od wielu lat stanowisko, że przyszłe umowy handlowe UE nie mogą uniemożliwiać władzom na wszystkich szczeblach świadczenia, wspierania lub regulowania usług publicznych ani powstrzymywać tych władz przed rozszerzeniem zakresu usług oferowanych społeczeństwu.

20. Przypomina, że większość działalności eksportowej MŚP odbywa się głównie na jednolitym rynku ⁽⁴⁾, a tylko około połowa MŚP sprzedaje swoje towary poza UE-28 ⁽⁵⁾. Ponadto zauważa, że działalność ta jest również wysoce skoncentrowana – sześć państw członkowskich ⁽⁶⁾ odpowiada za ponad dwie trzecie całkowitego wywozu z UE dokonywanego przez MŚP.

21. Podkreśla, że zgodnie z niedawnym badaniem przeprowadzonym przez KR i Eurochambres skuteczne wdrożenie umów handlowych wymaga ⁽⁷⁾:

- a) wyeliminowania braków w wiedzy o umowach o wolnym handlu UE przez zapewnienie praktycznych informacji o tym, w jaki sposób MŚP mogą skorzystać z danej umowy o wolnym handlu w praktyce, oraz przez wzmoczenie działań informacyjnych prowadzonych w społecznościach przedsiębiorców na poziomie regionalnym i lokalnym (szkolenia, seminaria, warsztaty, akcje objazdowe itp.);
- b) zwiększenia przyjazności dla użytkownika dostępnych bezpłatnych narzędzi wspierania przedsiębiorstw i MŚP, jak również zwiększenia świadomości społeczeństwa na temat ich istnienia;
- c) rozwiązywania problemu złożoności i braku spójności reguł pochodzenia i procedur celnych;
- d) szybkiego wdrożenia bezpłatnego internetowego kalkulatora reguł pochodzenia jako dodatkowej pierwszej linii wsparcia dla unijnych MŚP, aby ułatwić im odnalezienie się w zawiłościach tych reguł w umowach handlowych UE.

22. Jest zdania, że należy zrobić więcej w zakresie rozpowszechniania informacji na temat funkcjonowania handlu międzynarodowego, szczególnie na szczeblu państw członkowskich i ich władz lokalnych i regionalnych, które dzięki swojej wiedzy na temat lokalnych MŚP i bliskiemu kontaktowi z nimi mają do odegrania kluczową rolę. W związku z tym dostrzega dla KR-u i Komisji Europejskiej okazję do systematycznej współpracy na rzecz rozpowszechniania odpowiednich informacji i opracowywania odpowiednich interaktywnych narzędzi, takich jak np. kalkulator reguł pochodzenia dla MŚP.

⁽⁴⁾ EPRS, *Wdrożenie CETA: MŚP i regiony w centrum uwagi*, badanie przeprowadzane na wniosek KR-u, 18 listopada 2019 r., dostępne pod adresem [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2019\)644179](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2019)644179).

⁽⁵⁾ Badanie Eurobarometr Flash 421, *Internationalisation of Small and Medium-sized Enterprises* [Internacjonalizacja małych i średnich przedsiębiorstw], październik 2015 r.

⁽⁶⁾ Belgia, Niemcy, Hiszpania, Włochy, Niderlandy oraz Zjednoczone Królestwo.

⁽⁷⁾ Badanie Eurochambres i KR-u „Wdrażanie umów o wolnym handlu – wyzwania i szanse dla przedsiębiorstw i regionów”, https://cor.europa.eu/en/events/Documents/ECON/Survey_Note_CoR-Eurochambres_Survey_15_November_2019.pdf.

23. Z zadowoleniem przyjmuje zaawansowane prace Komisji nad portalem internetowym integrującym bazę danych dotyczących dostępu do rynku i bazę danych unijnego punktu informacyjnego ds. handlu.

24. Ponadto z zadowoleniem przyjmuje istniejące narzędzia wykorzystywane przez Komisję Europejską do promowania i wspierania unijnych MŚP podejmujących działania zmierzające do internacjonalizacji, tak aby zwiększyć konkurencyjność tych przedsiębiorstw na całym świecie. Podkreśla również potrzebę zapewnienia, aby narzędzia te były stosowane w oparciu o podejście oddolne.

25. Z zaniepokojeniem odnosi się do przedstawionych w sprawozdaniu Komisji nierozstrzygniętych problemów z partnerami handlowymi, w szczególności do tego, że nadal istnieją bariery w dostępie unijnych produktów do wielu rynków w krajach partnerskich. Wysoki priorytet należy nadać wzajemnemu niebiurokratycznemu uznawaniu standardów technicznych.

Aby globalne zaangażowanie gospodarcze nie prowadziło do nierówności między regionami UE

26. Jest zdania, że pomimo ogólnego wzrostu gospodarczego w następstwie zawieranych umów o wolnym handlu mogą ucierpieć pewne sektory gospodarki, a wraz z nimi regiony, w których sektory te są obecne.

27. Popiera stanowisko Komisji, że umowy handlowe UE mają duży potencjał w zakresie wywozu produktów rolnych z UE, ale jest zaniepokojony tym, że w projekcie sprawozdania okresowego dotyczącego oceny wpływu na zrównoważony rozwój umowy handlowej z Mercosurem zasugerowano, że oczekuje się negatywnych skutków dla rolnictwa i obszarów wiejskich w UE. Z tego względu niektóre państwa członkowskie odrzucają tę umowę w jej obecnej formie. Podkreśla również, że porozumienie z Mercosurem powinno być oceniane pod kątem celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym ratyfikacja porozumienia UE-Mercosur powinna być uzależniona od podjęcia środków odwracających obecny rekordowy poziom wylesiania w brazylijskiej Amazonii.

28. Podkreśla, że z badania przeprowadzonego przez KR we współpracy z Eurochambres dotyczącego wdrażania umów o wolnym handlu wynika, że dla regionów rosnąca presja konkurencyjna ze strony przedsiębiorstw zagranicznych, gdy wejdą już w życie umowy handlowe UE, również jest niepokojącym czynnikiem⁽⁸⁾.

29. Podkreśla, że – jak zwrócono uwagę w badaniu EPRS⁽⁹⁾ opartym na analizie przepływów handlowych w niektórych państwach członkowskich – wyniki eksportowe regionów są dodatnio i silnie skorelowane z PKB oraz że handel jest silnie skoncentrowany w kilku regionach w każdym analizowanym państwie członkowskim.

30. Przypomina, że w dokumencie otwierającym debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji i w dokumencie otwierającym debatę na temat przyszłości finansów UE Komisja Europejska uznała terytorialnie nierównomierny wpływ globalizacji, podkreślając, że chociaż korzyści płynące z globalizacji są szeroko rozpowszechnione, to jej koszty często mają charakter lokalny.

31. Podkreśla, że rozwiązanie przedstawionych powyżej nierówności wymaga ogólnounijnych działań, aby zagwarantować, że żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle.

32. Jest głęboko przekonany, że oceny oddziaływania terytorialnego mogą być potężnym narzędziem do identyfikowania i ilościowego określenia możliwego asymetrycznego wpływu umów handlowych na regiony europejskie na wczesnym etapie, umożliwiając tym samym zainteresowanym obszarom wdrożenie właściwej polityki publicznej w celu przeciwdziałania takiemu wpływowi. Uważa to za kluczowy element przy formułowaniu rozsądnej i przejrzystej polityki handlowej opartej na dowodach.

33. Kładzie szczególny nacisk na rolę polityki spójności dla poprawy konkurencyjności regionów UE w ramach ukierunkowanych inwestycji dostosowanych do potrzeb konkretnego obszaru w kluczowych sektorach, takich jak infrastruktura sieci, badania i innowacje, MŚP, usługi informatyczne, działania w zakresie środowiska naturalnego i klimatu, wysokiej jakości zatrudnienie i włączenie społeczne.

⁽⁸⁾ Badanie Europejskiego Komitetu Regionów i Eurochambres na temat wdrażania umów o wolnym handlu, sierpień–październik 2019 r.

⁽⁹⁾ EPRS, *Interakcje między handlem, inwestycjami i tendencjami w przemyśle UE: regiony UE i handel międzynarodowy*, badanie przeprowadzone na wniosek KR-u, 27 października 2017 r., dostępne pod adresem [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2017\)608695](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2017)608695).

34. W obliczu istotnych dowodów dotyczących struktury regionalnej w handlu międzynarodowym przypomina, że jeżeli UE chce wprowadzić dalszą liberalizację handlu, absolutnie konieczne jest, aby każda ważna inicjatywa w tej dziedzinie poprzedzona była ocenami skutków koncentrującymi się na możliwych konsekwencjach dla szczebla krajowego, a zwłaszcza niższego niż krajowy.

35. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w swoim planie odbudowy dla Europy z maja 2020 r. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie swoich narzędzi reagowania na sytuacje kryzysowe, w tym Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, i uelastycznienie ich, tak aby w razie potrzeby zasoby mogły być uruchamiane szybko i w wymaganej skali. Oczekuje, że Komisja szybko przedstawi swój wniosek i powtarza⁽¹⁰⁾ w tym kontekście, że poprzedni wniosek w sprawie EFDG dotyczący okresu finansowania 2021–2027 przewidywał stosunkowo wysokie progi kwalifikowalności (co najmniej 250 zwolnień)⁽¹¹⁾ i niski budżet jest w wysokości około 225 mln EUR rocznie.

Polityka handlowa jako kluczowy instrument poprawy zrównoważoności

36. Jest głęboko przekonany, że polityka handlowa ma do odegrania ważną rolę w zagwarantowaniu obywatelom i przedsiębiorstwom w Europie i poza nią korzyści z globalizacji na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej, terytorialnej i środowiskowej.

37. Przypomina, że zgodnie ze specjalnym badaniem Eurobarometr z 2019 r.⁽¹²⁾ odnotowano wzrost odsetka respondentów zgłaszających obawy dotyczące negatywnego wpływu handlu międzynarodowego na środowisko, przy czym to samo badanie wykazało wzrost liczby respondentów, którzy uważają, że właśnie ze względu na wpływ handlu międzynarodowego na środowisko nie mogą stwierdzić, że niesie on korzyści.

38. Przypomina, że Zielony Ład ma integrować politykę handlową z polityką gospodarczą, polityką regulacyjną i polityką konkurencji w ramach kompleksowych działań, aby prowadzić do poprawy stanu środowiska i wytyczenia ambitnych celów środowiskowych dla całego przemysłu.

39. Uważa, że mechanizm przeciwdziałający ucieczce emisji gazów cieplarnianych mógłby zostać wykorzystany do przywrócenia równych warunków konkurencji. Zauważa jednak, że środek ten musi równoważyć obawy dotyczące środowiska, handlu i uczciwości zasad, aby uniknąć działań odwetowych wymierzonych w eksport z państw UE, co szkodziłoby unijnemu przemysłowi.

40. Zdecydowanie popiera 15-punktowy plan działania Komisji jako kluczowy instrument zwiększania skuteczności rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, które stanowią część wszystkich nowoczesnych umów handlowych zawieranych przez UE. Można to jednak wdrożyć wyłącznie za pomocą odpowiednich klauzul umożliwiających egzekwowanie i weryfikowalność wymogów w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz nakładanie sankcji w przypadku ich naruszenia.

41. W związku z pytaniem, czy nieprzestrzeganie postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju powinno prowadzić do pewnych konsekwencji dla handlu (związanych z handlem), KR popiera pogląd, że w przypadku krajów uciekających się do nieuczciwej konkurencji, na przykład poprzez obniżenie standardów odnoszących się do podstawowych konwencji MOP lub standardów w zakresie zrównoważonego rozwoju, należy przewidzieć sankcje.

42. Podkreśla potrzebę sprawniejszego wdrażania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju zawartych w unijnych umowach handlowych za pomocą środków miękkich oraz poprzez lepsze wykorzystanie zasobów dyplomatycznych UE i państw członkowskich.

43. Domaga się ponadto, by w unijnych umowach handlowych zawarto rygorystyczne przepisy dotyczące nieprawidłowo lub nieuczciwie określanych cen transferowych oraz uchylania się spółek giełdowych od opodatkowania.

44. Podziela pogląd, że postanowienia dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju mogą, poprzez handel, doprowadzić do poprawy w obszarach takich jak godna praca, ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianie klimatu, tak aby osiągnąć skuteczną i zrównoważoną zmianę polityki⁽¹³⁾ w państwach trzecich. Jednocześnie zwraca uwagę, że kwestie te są z definicji wynikiem procesów demokratycznych w ramach porządku konstytucyjnego danego kraju.

⁽¹⁰⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wzmocnienie odporności regionów: kompetencje dla miast i regionów w obliczu globalizacji (DZ.U. C 54 z 13.2.2018, s. 32).

⁽¹¹⁾ Wziąwszy zwłaszcza pod uwagę, że program USA będący odpowiednikiem funduszu (instrument pomocy w dostosowaniu do rynku – TAA) nie przewiduje osiągnięcia minimalnego progu zwolnień.

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6294

⁽¹³⁾ Parlament Europejski, *Free trade or geo-economics? Trends in world trade* (Wolny handel czy geoeconomia? Trendy w światowym handlu), Departament Tematyczny ds. Stosunków Zewnętrznych, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Zewnętrznej Unii Europejskiej, wrzesień 2019 r.

45. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o powołaniu głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych, który będzie ściśle monitorował wdrażanie środków ochrony klimatu, ochrony środowiska i ochrony pracy zapisanych w umowach handlowych UE. Jest przekonany, że główny urzędnik ds. egzekwowania przepisów handlowych ustanowi solidne kanały komunikacji ze społeczeństwem obywatelskim oraz władzami lokalnymi i regionalnymi. Apeluje do Komisji Europejskiej o zapewnienie temu organowi wystarczających zasobów, aby mógł realizować swoje cele.

46. W związku z tym odsyła jednak do badania KR-u „Wymiar demokratyczny negocjacji UE w sprawie umów handlowych: rola i odpowiedzialność obywateli oraz władz lokalnych i regionalnych”, w którym podkreśla się, że sama dostępność informacji jest niewystarczająca do zapewnienia przejrzystego i partycypacyjnego procesu i że należy raczej zwrócić szczególną uwagę na mechanizmy na szczeblu krajowym i lokalnym mające zagwarantować dostęp do takich informacji. Zwłaszcza władze lokalne i regionalne podkreślają częsty brak formalnych mechanizmów dialogu ze szczeblem krajowym w sprawie polityki handlowej. Brak ten jest jeszcze bardziej odczuwalny na poziomie UE.

47. Jednocześnie uważa, że unijna polityka handlowa nie może podważać wysiłków UE w zakresie pomocy rozwojowej w krajach trzecich i apeluje o zrównoważone podejście do wolnego handlu w odniesieniu do słabszych gospodarek. Przypomina o znaczeniu zarówno wolnego, jak i sprawiedliwego handlu, podkreślając potencjał zmniejszenia ubóstwa poprzez międzyregionalną i wewnątrzregionalną integrację gospodarczą. Apeluje o większą spójność polityki w międzynarodowych sektorach handlu i rozwoju i odnotowuje przejście UE od międzynarodowego wsparcia na rzecz rozwoju do podejścia opartego na większej liczbie partnerstw.

Łagodzenie negatywnego wpływu wyjątkowych wydarzeń na poszczególne sektory i regiony

48. Wzywa wszystkie kluczowe instytucje do zwrócenia szczególnej uwagi na istniejące powiązania handlowe między regionami UE-27 a Zjednoczonym Królestwem. To od tego w dużej mierze będzie zależeć, jak wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE wpłynie na ich gospodarki. Należy opracować odpowiednie środki dla sektorów i obszarów, które szczególnie dotkliwie odczująby skutki brexitu.

49. Z zadowoleniem przyjmuje zalecenia Komisji Europejskiej dla Rady z 3 lutego 2020 r. dotyczące otwarcia negocjacji w sprawie nowego partnerstwa ze Zjednoczonym Królestwem. Jest zdania, że Komisja Europejska musi zadbać o to, by wynegocjowana umowa chroniła interesy UE.

50. Odnosi się do dokumentu przedstawiającego stanowisko hiszpańskiej delegacji do Komitetu Regionów⁽¹⁴⁾, wyrażając ubolewanie, że decyzja USA o nałożeniu dodatkowych ceł na produkty europejskie w wysokości 7,496 mld USD ze względu na dotacje dla producenta samolotów Airbus przyznane przez UE i niektóre rządy państw członkowskich, uderzy głównie w produkty rolne i rolno-spożywcze produkowane w państwach członkowskich UE.

51. Podkreśla, że amerykańskie cła na produkty ze stali doprowadziły do poważnego przekierowania handlu wyrobami ze stali z państw trzecich; produkty te są coraz bardziej obecne na rynku europejskim. W świetle niekorzystnego otoczenia gospodarczego sektora stalowego należy ponownie zweryfikować skuteczność unijnych środków ochronnych w celu uniknięcia dalszych szkód dla rodzimych przedsiębiorstw tego sektora. W takiej ocenie konieczne będzie uważne rozważenie wycofania dotychczasowych podwyżek kontyngentów taryfowych.

Zapewnienie równych warunków działania dla przedsiębiorstw w UE w ramach systemu handlowego opartego na określonych zasadach

52. Przypomina, że sankcje UE nałożone na państwa trzecie z różnych powodów geopolitycznych niepowiązanych z handlem spotykają się z sankcjami odwetowymi, które niewspółmiernie uderzają w niektóre regiony posiadające związki handlowe z tymi państwami trzecimi. Jest zdania, że należy zapewnić odpowiednią równowagę między przyjęciem środków wyrównawczych a zachowaniem konkurencji i że należy ponownie ocenić istniejące unijne programy pomocowe, tak aby wspierać regiony ponoszące negatywne konsekwencje wojen handlowych.

53. Zwraca uwagę na ostatnie apele o bardziej asertywną politykę handlową UE zabezpieczającą technologie, przedsiębiorstwa i rynki przed nieuczciwymi praktykami handlowymi z zewnątrz oraz jest zdania, że UE potrzebuje bardziej aktywnej polityki handlowej umożliwiającej ochronę unijnych przedsiębiorstw za pomocą odpowiednich środków wyrównawczych, które będą nadążać za ostatnimi zmianami w łańcuchach wartości, oraz za pomocą wiążących ram

⁽¹⁴⁾ Stanowisko hiszpańskiej delegacji do Komitetu Regionów w sprawie skutków sporów handlowych i ustanowienia nowych ceł na produkty rolne i rolno-spożywcze dla gospodarek regionalnych i lokalnych w UE – <https://cor.europa.eu/pl/news/Pages/US-tariffs-on-EU-agri-food-products.aspx>.

prawnych dotyczących konfliktów handlowych. Pochwala poparcie UE dla multilateralizmu i kilka przedstawionych pomysłów na reformę WTO, a także aktywne stanowisko Komisji w kwestii impasu w sprawie Organu Apelacyjnego WTO, tj. tymczasowe ustalenia odwoławcze z Kanadą i Norwegią.

54. Zauważa jednak, że chociaż – racjonalnie – żaden kraj nie może odizolować się od globalizacji bez ponoszenia ogromnych kosztów, ryzyko załamania się wielostronnego systemu handlowego jest realne. Dlatego UE musi zastanowić się nad planem B.

55. Zdecydowanie popiera wniosek Komisji dotyczący zmiany rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw w celu zapewnienia Komisji możliwości uruchamiania środków zaradczych w sytuacjach, w których partner uniemożliwia dotarcie w sporze do punktu, w którym można by udzielić takiego zezwolenia.

56. Podziela pogląd, że UE musi zacząć stosować ofensywne narzędzia służące zapewnieniu wzajemności i zwalczaniu protekcjonizmu w dostępie do rynków zamówień publicznych w państwach trzecich.

57. Wyraża zatem ubolewanie z powodu braku postępów w negocjacjach międzyinstytucjonalnych w sprawie zmienionego wniosku dotyczącego instrumentu dotyczącego udzielania zamówień publicznych w kontekście międzynarodowym ⁽¹⁵⁾, przedstawionego przez Komisję w 2016 r.

Bruksela, dnia 2 lipca 2020 r.

Apostolos TZITZIKOSTAS

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽¹⁵⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157728.pdf